
Grozījumi: 26.11.2009. likums (L.V., 3.dec., nr.190)

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Pasta likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **adresāts** – pasta sūtījuma adresē norādītā privātpersona vai publiskas personas institūcija;
- 2) **apdrošināts pasta sūtījums** – reģistrēts pasta sūtījums, kura saturs ir apdrošināts par deklarētu vērtību pret zudumu, nolaušanās vai sabojāšanu un par kuru sūtītājam izsniedz kvīti;
- 3) **bandrole** – adresēts pasta sūtījums, kurā pārsūta dažādu veidu iespieddarbus;
- 4) **elektroniski saņemts sūtījums** – vēstuļu korespondences sūtījums, ko pasta pakalpojumu sniegšanas vietā pasta komersantam tālākai nosūtīšanai nodod elektroniskā veidā;
- 5) **iekšzemes pasta sūtījums** – pasta sūtījums, kas tiek pārsūtīts Latvijas Republikas robežās;
- 6) **ierakstīts pasta sūtījums** – reģistrēts pasta sūtījums, par kuru sūtītājam izsniedz kvīti, kas apstiprina, ka pasta sūtījums ir nodots pasta pakalpojumu sniegšanas vietā, un kuru adresātam izsniedz pret parakstu;
- 7) **iespieddarbi** – izdevumi ar dažādos mehāniskās iespiešanas veidos izpildītiem tekstiem un attēliem (piemēram, grāmatas, preses izdevumi, periodiskie izdevumi, katalogi, prospekti);
- 8) **liela apjoma pasta sūtījumi** – adresēti vēstuļu korespondences sūtījumi, kuri vienā nosūtīšanas reizē tiek nosūtīti ievērojamam adresātu skaitam, ko nosaka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, un kuru nosūtīšanai un piegādei pasta komersants neveic visas pasta pakalpojumu sniegšanas darbības, tajā skaitā savākšanu, kā arī pasta sūtījumu pirmapstrādi – sākotnējo šķirošanu, ko veic sūtītājs, un par kuru nosūtīšanu un piegādi sūtītājs noslēdz līgumu ar pasta komersantu;
- 9) **lietotājs** – privātpersona vai publiskas personas institūcija, kas adresāta vai sūtītāja statusā izmanto pasta pakalpojumus;
- 10) **M maisi** – speciāli maisi, kuros viens sūtītājs pārsūta iespieddarbus un kuri adresēti tikai vienam adresātam. M maisos kopā ar iespieddarbiem var pārsūtīt arī priekšmetus (disketes un diskus, kasetes un videokasetes, preču paraugus, ko nosūta ražotāji vai izplatītāji, kā arī citus priekšmetus vai informatīvus materiālus, kas nav muijami un nav paredzēti tālākai pārdošanai), kas piestiprināti iespieddarbiem vai citādi fiziski ar tiem saistīti;
- 11) **marķēšanas mašīna** – iekārta, kuru izmanto, lai uz pasta sūtījuma mehāniski uzspiestu pasta pakalpojumu apmaksu apliecināšas speciālas zīmes (nospiedumus);
- 12) **marķēšanas mašīnas klišeja** – nospiedums, kurā norāda valsts nosaukumu – Latvija, maksu par pārsūtīšanu, pasta pakalpojumu sniegšanas vietas nosaukumu, sūtījuma pieņemšanas datumu (kalendāra zīmogs), marķēšanas mašīnas lietotāja pilnu nosaukumu un pasta adresi;
- 13) **pārrobežu pasta sūtījums** – pasta sūtījums, kuru saņem no citas valsts vai nosūta adresātam uz citu valsti, vai pārsūta tranzītā caur Latvijas Republikas teritoriju;

- 14) **pārvadāšana** – pasta sūtījumu pārvadāšana no pasta tīkla piekļuves punktiem līdz šķirošanas vietai, starp šķirošanas vietām, no šķirošanas vietas līdz pasta pakalpojumu sniegšanas vietām;
- 15) **Pasaules Pasta savienība** – starptautiska organizācija, kuras uzdevums ir veicināt efektīvu un pieejamu pasta pakalpojumu kvalitatīvu un stabilu attīstību, lai atvieglotu saziņu starp personām pasaulē;
- 16) **pasta komersants** – komersants, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā ir reģistrēts pasta pakalpojumu sniegšanai;
- 17) **pasta paka** – pasta sūtījums, kurā pārsūta rūpniecības, sadzīves, kultūras preces, pārtikas produktus un citus priekšmetus;
- 18) **pasta pakalpojumi** – komerciāla rakstura darbības, kas saistītas ar pasta sūtījumu pārsūtīšanu adresātam un ietver vienu vai vairākas šādas darbības – pasta sūtījumu savākšanu, šķirošanu, pārvadāšanu un piegādi;
- 19) **pasta pakalpojumu sniegšanas vieta** – fizisks objekts, kur lietotāji var nodot un saņemt pasta sūtījumus;
- 20) **pasta sūtījums** – adresēts sūtījums galīgajā formā, kādā pasta komersantam tas jānogādā adresātam vai pastkastīšu punktā;
- 21) **pasta tīkla piekļuves punkts** – fizisks objekts (tajā skaitā vēstuļu kastīte), kur lietotāji var nodot pasta sūtījumus pasta tīklā;
- 22) **pasta tīkls** – ražošanas, tehnoloģisko, transporta un citu resursu sistēma, ko izmanto, lai nodrošinātu pasta sūtījumu savākšanu no pasta tīkla piekļuves punktiem, šķirošanu, pārvadāšanu un piegādi;
- 23) **pastkarte** – adresēts rakstveida paziņojums, kuru pārsūta bez ievietošanas aploksnē;
- 24) **pastkastīšu punkts** – ārpus ēkas vienkopus novietotas vairākas pastkastītes;
- 25) **pastkastīte** – saņemto pasta sūtījumu ievietošanai paredzēta lietotāja kastīte;
- 26) **pastmarka** – uzlīmējama noteikta nomināla pasta apmaksas zīme, kas apliecina samaksu par tradicionāliem pasta pakalpojumiem;
- 27) **pēcmaksas pasta sūtījums** – pasta sūtījums, kuru izsniedzot saņēmējam no viņa iekasē sūtītāja norādīto naudas summu, ko pasta komersants savukārt nosūta pēc sūtītāja norādītās adrese;
- 28) **piegāde** – pasta sūtījumu piegāde no pēdējās pasta šķirošanas vietas līdz adresātam;
- 29) **saņēmējs** – adresāts vai tā pilnvarota persona;
- 30) **savākšana** – pasta sūtījumu savākšana pasta tīkla piekļuves punktos;
- 31) **sekogramma** – pasta sūtījums, kas satur paziņojumus vai iespieddarbus, kuri sagatavoti īpašā veidā, izmantojot neredzīgo rakstības sistēmu – Braila rakstu, kā arī citus neredzīgajiem adresētus informācijas nesējus;
- 32) **sīkpaka** – pasta sūtījums, kurā pārsūta neplīstošus sīkus priekšmetus, izņemot dokumentus, iespieddarbus un rakstveida paziņojumus;
- 33) **starptautiskais atbildes kupons** – Pasaules Pasta savienības izdota pasta apmaksas zīme, kuru var iegādāties pie pasta komersanta, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, un kuru ikvienā Pasaules Pasta savienības dalībvalstī pieņem apmaiņai pret šīs valsts pastmarkām vērtībā, kas ir pietiekama, lai nosūtītu vienkāršu prioritāru starptautisku vēstuli, kuras svars nepārsniedz 20 gramu;
- 34) **sūtītājs** – privātpersona vai publiskas personas institūcija, kura uz pasta sūtījuma norādījusi sevi par pasta sūtījuma nosūtītāju;
- 35) **šķirošana** – pasta tīkla piekļuves punktos savākto sūtījumu šķirošana, sagatavojot tos tālākai piegādei adresātiem;

36) **tiešā pasta sūtījumi** – vēstuļu korespondences sūtījumi, kuri sastāv tikai no reklāmas, tirdzniecības vai publicitātes materiāla un satur identisku ziņojumu, izņemot adresāta vārdu, adresi un identifikācijas numuru, un citas modifikācijas, kas nemaina ziņojuma būtību, un kurus sūta ievērojamam adresātu skaitam, ko nosaka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, un kuri jāpārsūta un jāpiegādā pēc adreses. Rēķinus, fakturrēķinus, finanšu pārskatus un citus neidentiskus ziņojumus neuzskata par tiešā pasta sūtījumiem. Par tiešā pasta sūtījumu neuzskata vienā iesaiņojumā apvienotu tiešā pasta sūtījumu un citu pasta sūtījumu;

37) **universālais pasta pakalpojums** – minimālais noteiktas kvalitātes pasta pakalpojumu kopums, kas par pieņemamām cenām pieejams visiem lietotājiem visā Latvijas Republikas teritorijā neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas;

38) **vēstule** – aploksnē ievietots vai citādi līdzvērtīgi noformēts pasta sūtījums, kurā pārsūta rakstveida paziņojumus, dokumentus, mākslinieciskas atklātnes vai fotogrāfijas;

39) **vēstuļu kastīte** – atsevišķa īpaši pasta sūtījumu ievietošanai izgatavota un publiskā vietā novietota kaste, kurā sūtītāji ieliek vienkāršas vēstules vai pastkartes to tālākai šķirošanai, pārvadāšanai un piegādei;

40) **vēstuļu korespondences sūtījumi** – vēstules, pastkartes, bandroles, sīkpakas, M maisi, sekogrammas;

41) **vienkāršs pasta sūtījums** – neregistrēts pasta sūtījums, par kuru netiek izsniegta kvīts un kuru piegādā adresātam, ievietojot tā pastkastītē un nesauņemot parakstu par saņemšanu;

42) **vispārējā atļauja** – normatīvajos aktos pasta komersantiem noteiktās tiesības un pienākumi, kurus attiecina uz visiem vai konkrētiem pasta pakalpojumu veidiem.

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir:

- 1) veicināt pasta pakalpojumu tirgus attīstību;
- 2) veicināt konkurenci pasta pakalpojumu sniegšanā;
- 3) veicināt pasta komersantu reģistrācijas procedūru vienkāršošanu;
- 4) nodrošināt valsts, lietotāju un pasta komersantu interešu aizsardzību;
- 5) nodrošināt universālā pasta pakalpojuma pieejamību;
- 6) nodrošināt pasta pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību;
- 7) nodrošināt Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos noteikto pienākumu izpildi pasta nozarē.

3.pants. Likuma darbības joma

(1) Likums nosaka lietotāju, pasta komersantu un valsts pārvaldes iestāžu kompetenci, tiesības un pienākumus, kas saistīti ar pasta nozares regulēšanu, pasta tīkla nodrošināšanu un pasta pakalpojumu sniegšanu.

(2) Jautājumus, kas attiecas uz pasta nozari, reglamentē arī **2004.gada 5.oktobra Pasaules Pasta konvencija un citi normatīvie akti**.

(3) Likums neattiecas uz gadījumiem, kad sūtījumu pārvadāšanu un piegādi veic pats sūtītājs savām vajadzībām bez atlīdzības trešajām personām.

II nodaļa

Valsts pārvalde un uzraudzība pasta nozarē

4.pants. Institūcijas, kas nodrošina pasta nozares pārvaldi un uzraudzību

(1) Vispārējo valsts pārvaldi pasta nozarē atbilstoši kompetencei nodrošina Satiksmes ministrija.

(2) Pasta nozares normatīvo aktu ievērošanu atbilstoši šajā likumā un likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" noteiktajai kompetencei uzrauga Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators).

5.pants. Satiksmes ministrijas kompetence un tiesības

(1) Satiksmes ministrija:

- 1) izstrādā pasta nozares politiku;
- 2) organizē un koordinē pasta nozares politikas īstenošanu;
- 3) pārstāv valsts intereses pasta nozares starptautiskajās organizācijās.

(2) Satiksmes ministrijai ir tiesības pieprasīt un pašas noteiktajā termiņā no pasta komersantiem saņemt savu funkciju izpildei nepieciešamo informāciju (arī tādu informāciju, kas ietver komercnoslēpumu).

6.pants. Regulatora kompetence un tiesības

(1) Regulators atbilstoši šajā likumā un likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" noteiktajai kompetencei patstāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem pasta komersantiem un lietotājiem.

(2) Regulators papildus šajā likumā un likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" noteiktajai kompetencei pasta nozarē:

- 1) veicina iespēju lietotājiem izvēlēties pasta komersantu, tā sniegtos pasta pakalpojumus un pasta pakalpojumu tarifus;
- 2) veicina pasta tirgus attīstību, pārskatāmi sadarbojoties ar citām valsts iestādēm, citu valstu regulatoriem un Eiropas Savienības institūcijām;
- 3) uzrauga pasta nozares normatīvo aktu ievērošanu;
- 4) nosaka pasta komersantu (operatoru), kurš Latvijas Republikas teritorijā sniedz pasta pakalpojumus, pildot visas no Pasaules Pasta savienības dokumentiem izrietošās saistības, un pasta darbības jautājumos pārstāv Latvijas Republiku attiecībās ar citu valstu noteiktiem pasta operatoriem.

(3) Regulatoram ir tiesības pieprasīt un paša noteiktajā termiņā no pasta komersantiem saņemt jebkuru informāciju, kas nepieciešama Regulatora funkciju izpildei (arī tādu informāciju, kas ietver komercnoslēpumu), kā arī attiecīgo personu rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus.

7.pants. Latvijas Republikas pārstāvniecība Pasaules Pasta savienībā

(1) Latvijas Republiku attiecībās ar Pasaules Pasta savienību, īstenojot pasta nozares politiku, pārstāv Satiksmes ministrija.

(2) Satiksmes ministrija sniedz Pasaules Pasta savienības Starptautiskajam birojam ziņas par šā likuma [6.panta otrās daļas 4.punktā](#) minēto pasta komersantu (operatoru).

III nodaļa Pasta pakalpojumu sniegšanas noteikumi

8.pants. Tiesības sniegt pasta pakalpojumus

Komersantam ir tiesības uzsākt pasta pakalpojumu sniegšanu, ja tas šajā likumā noteiktajā kārtībā ir iesniedzis Regulatoram reģistrācijas paziņojumu.

9.pants. Pasta komersantu reģistrēšana

(1) Regulators izdod un laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” publicē [noteikumus par pasta komersanta reģistrācijas](#) paziņojuma un darbības izbeigšanas paziņojuma saturu un to iesniegšanu Regulatoram, kā arī pasta komersantu reģistrā ierakstāmo informāciju.

(2) Regulators veido un uztur pasta komersantu reģistru un nodrošina tā publisku pieejamību.

10.pants. Vispārējās atļaujas noteikumi

Regulators izdod un laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” publicē vispārējās atļaujas noteikumus, kurus pasta komersants ievēro pasta pakalpojumu sniegšanā, kā arī noteikumus par vispārējās atļaujas noteikumu pārkāpumu novēršanu un pasta pakalpojumu sniegšanas tiesību atņemšanu.

11.pants. Pasta pakalpojumu sniegšanas tiesību atņemšana

(1) Ja gada laikā atkārtoti izdarīts vispārējās atļaujas noteikumu pārkāpums, Regulators var pasta komersantam uz laiku līdz pieciem gadiem atņemt tiesības sniegt pasta pakalpojumus. Regulators pasta komersantu reģistrā izdara ierakstu par to, ka attiecīgajam pasta komersantam atņemtas tiesības sniegt pasta pakalpojumus.

(2) Komersants, kuram Regulators atņēmis tiesības sniegt pasta pakalpojumus, ir tiesīgs atsākt pasta pakalpojumu sniegšanu tikai pēc tam, kad beidzies Regulatora noteiktais pasta pakalpojumu sniegšanas tiesību aizliegums un novērsti vispārējās atļaujas noteikumu pārkāpumi.

(3) Lai atsāktu pasta pakalpojumu sniegšanu, pasta komersants iesniedz Regulatoram šā likuma [8.pantā](#) minēto reģistrācijas paziņojumu.

(4) Ja vispārējās atļaujas noteikumu pārkāpumi nav novērsti vai reģistrācijas pieteikums Regulatoram iesniegts, pirms beidzies pasta pakalpojumu sniegšanas tiesību aizliegums, Regulators attiecīgo komersantu neregistrē.

12.pants. Regulatoram iesniedzamā informācija

Lai uzraudzītu universālā pasta pakalpojuma saistību izpildi un vispārējās atļaujas noteikumu ievērošanu, Regulators izdod un laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” publicē noteikumus par Regulatoram regulāri iesniedzamās informācijas veidiem, apjomu un iesniegšanas termiņiem.

13.pants. Pasta komersanta pienākumi

Pasta komersantam ir šādi pienākumi:

- 1) izpildīt pasta nozari regulējošu normatīvo aktu prasības;
- 2) nodrošināt, lai piedāvātie pasta pakalpojumi būtu pieejami lietotājiem;
- 3) nodrošināt lietotāju datu aizsardzību saskaņā ar normatīvajiem aktiem datu aizsardzības jomā;
- 4) izpildīt vispārējās atļaujas noteikumus;
- 5) samaksāt saskaņā ar likumu “[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)” valsts nodevu par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu.

14.pants. Pasta komersanta tiesības atvērt pasta sūtījumus

(1) Pasta komersantam ir tiesības atvērt pasta sūtījumus šādos gadījumos:

- 1) adresāts pieprasa atvērt pasta sūtījumu tā saņemšanas brīdī;
- 2) izbeidzies neizsniegtā pasta sūtījuma glabāšanas termiņš un nav iespējams noskaidrot precīzu sūtītāja adresi, lai neizsniegto pasta sūtījumu varētu nosūtīt atpakaļ sūtītājam;
- 3) uz iepakojama redzamas pazīmes, kas liecina, ka pasta sūtījums ir bojāts un var sabojāt citus pasta sūtījumus vai pasta iekārtas vai kļūt bīstams pasta komersanta darbiniekiem;
- 4) ir attiecīgs kompetentas valsts iestādes lēmums;

5) šā likuma [26.pantā](#) minētajos gadījumos.

(2) Kārtību, kādā pasta komersants atver pasta sūtījumus, nosaka Ministru kabinets.

15.pants. Obligāti piemērojamie pasta pakalpojumu standarti

Ministru kabinets nosaka to Latvijas Republikas nacionālo standartu sarakstu, kuri ir obligāti piemērojami, sniedzot pasta pakalpojumus.

IV nodaļa Pasta sūtījumi un pasta pakalpojumi

16.pants. Pasta sūtījumu klasifikācija

(1) Pasta sūtījumus pēc to satura iedala šādās kategorijās:

- 1) vēstuļu korespondences sūtījumos;
- 2) pasta paku sūtījumos;
- 3) naudas pārvedumu sūtījumos;
- 4) preses izdevumu sūtījumos.

(2) Pasta sūtījumus pēc sniegtā pasta pakalpojuma veida iedala:

- 1) vienkāršos pasta sūtījumos;
- 2) ierakstītos pasta sūtījumos;
- 3) apdrošinātos pasta sūtījumos;
- 4) pēcmaksas pasta sūtījumos.

(3) Pasta sūtījumus pēc to nosūtīšanas galamērķa iedala:

- 1) iekšzemes pasta sūtījumos;
- 2) pārrobežu pasta sūtījumos.

(4) Atkarībā no pasta sūtījuma piegādes ātruma pasta pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz tradicionālos pasta pakalpojumus, pasta sūtījumus pieņem nosūtīšanai šādās klasēs:

1) A klase – prioritārais pasts – pasts, kas tiek pārsūtīts prioritārā kārtībā saskaņā ar pasta nozari regulējošiem normatīvajiem aktiem;

2) B klase – ekonomiskais pasts – pasts, kas tiek pārsūtīts standarta (parastajā) kārtībā saskaņā ar pasta nozari regulējošiem normatīvajiem aktiem.

(5) Pasta sūtījumu minimālo un maksimālo svaru un izmēru, vērtību un apdrošinājuma summu, kā arī satura īpašības un iesaiņojumu nosaka saskaņā ar Latvijas Republikai saistošu starptautisko līgumu prasībām pasta jomā.

17.pants. Pasta pakalpojumu veidi

(1) Pasta pakalpojumus iedala tradicionālajos pasta pakalpojumos ([18.pants](#)) un citos pasta pakalpojumos (šā panta otrā daļa).

(2) Citi pasta pakalpojumi ir:

- 1) abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumi ([19.pants](#));
- 2) eksprespasta pakalpojumi ([20.pants](#));
- 3) kurjerpasta pakalpojumi ([21.pants](#));
- 4) naudas pārvedumu un pārskaitījumu pakalpojumi, kurus sniedz, izmantojot pasta tīklu, un iedala:
 - a) maksājumu pakalpojumos ([22.pants](#)),
 - b) pasta naudas pārvedumu pakalpojumos ([23.pants](#)).

18.pants. Tradicionālie pasta pakalpojumi

Sniedzot tradicionālos pasta pakalpojumus, pasta komersants:

1) savāc no pasta tīkla piekļuves punktiem, šķiro, pārvadā un ievieto adresāta pastkastītē tādus vienkāršus vēstuļu korespondences sūtījumus, kuru izmērs nepārsniedz adresāta pastkastītes izmēru;

2) savāc no pasta tīkla piekļuves punktiem, šķiro, pārvadā un izsniedz adresātiem pret parakstu ierakstītus un apdrošinātus vēstuļu korespondences sūtījumus;

3) savāc no pasta tīkla piekļuves punktiem, šķiro, pārvadā un izsniedz adresātiem pret parakstu vienkāršas un apdrošinātas pasta pakas;

4) pieņem liela apjoma pasta sūtījumus, šķiro, pārvadā un ievieto adresāta pastkastītē tādus vienkāršus vēstuļu korespondences sūtījumus, kuru izmērs nepārsniedz adresāta pastkastītes izmēru;

5) pieņem liela apjoma pasta sūtījumus, šķiro, pārvadā un izsniedz adresātiem pret parakstu ierakstītus un apdrošinātus vēstuļu korespondences sūtījumus;

6) pieņem tiešā pasta sūtījumus, šķiro, pārvadā un ievieto adresāta pastkastītē tādus vienkāršus vēstuļu korespondences sūtījumus, kuru izmērs nepārsniedz adresāta pastkastītes izmēru;

7) pieņem tiešā pasta sūtījumus, šķiro, pārvadā un izsniedz adresātiem pret parakstu ierakstītus un apdrošinātus vēstuļu korespondences sūtījumus;

8) pieņem elektroniski saņemtus sūtījumus, izdrukā un noformē tos, pārvadā un ievieto adresāta pastkastītē tādus vienkāršus vēstuļu korespondences sūtījumus, kuru izmērs nepārsniedz adresāta pastkastītes izmēru;

9) pieņem elektroniski saņemtus sūtījumus, izdrukā un noformē tos, pārvadā un izsniedz adresātiem pret parakstu ierakstītus un apdrošinātus vēstuļu korespondences sūtījumus.

19.pants. Abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumi

(1) Abonētos preses izdevumus pasta komersants piegādā adresātam, tos ievietojot adresāta pastkastītē vai izsniedzot saņēmējam personīgi.

(2) Adresātiem tiek piegādāti periodiskie preses izdevumi (laikraksti un žurnāli), par kuru piegādi ir noformēts preses izdevuma abonements.

20.pants. Eksprespasta pakalpojumi

(1) Pasta komersants, kas sniedz eksprespasta pakalpojumu, nodrošina tā atbilstību visam šādu darbību kopumam, kurš raksturo eksprespasta pakalpojuma priekšrocības salīdzinājumā ar tradicionālo pasta pakalpojumu:

1) pasta sūtījuma saņemšana no sūtītāja tā atrašanās vietā vai eksprespasta pakalpojumu sniegšanas vietā;

2) pasta sūtījuma piegādāšana adresātam, izsniedzot to saņēmējam personīgi pret parakstu;

3) piegādes fakta apliecināšana sūtītājam pēc viņa pieprasījuma;

4) pasta sūtījuma piegādes nodrošināšana garantētā laikā;

5) pasta komersanta nosaukuma norāde uz pasta sūtījuma vai pavaddokumenta.

(2) Pasta komersants, kas sniedz eksprespasta pakalpojumu, nodrošina sūtītājam iespēju pasta sūtījuma sūtīšanas laikā noskaidrot, kurā piegādes posmā tas atrodas.

(3) Sūtītājs, izmantojot eksprespasta pakalpojumu, jebkurā brīdī var mainīt pasta sūtījuma galamērķi un adresātu.

(4) Pasta komersantam, kas sniedz eksprespasta pakalpojumu, ir saistošas tās prasības un aizliegumi attiecībā uz pasta sūtījumu iesaiņošanu, adresēšanu un saturu, kuri noteikti Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos pasta jomā.

21.pants. Kurjerpasta pakalpojumi

(1) Pasta komersants, kas sniedz kurjerpasta pakalpojumu, nodrošina, ka pasta sūtījumu no sūtītāja pieņem, pārvadā un piegādā adresātam, izsniedzot saņēmējam personīgi pret parakstu, viena un tā pati persona – kurjers. Pasta komersants, kas sniedz kurjerpasta pakalpojumu, nodrošina kurjerpasta pakalpojuma atbilstību visam šādu darbību kopumam:

- 1) pasta sūtījuma saņemšana no sūtītāja tā atrašanās vietā;
- 2) pasta sūtījuma piegādāšana adresātam, izsniedzot to saņēmējam personīgi pret parakstu;
- 3) piegādes fakta apliecināšana sūtītājam pēc viņa pieprasījuma;
- 4) pasta sūtījuma piegādes nodrošināšana garantētā laikā;
- 5) pasta komersanta nosaukuma norāde uz pasta sūtījuma vai pavaddokumenta.

(2) Pasta komersantam, kas sniedz kurjerpasta pakalpojumu, ir saistošas tās prasības un aizliegumi attiecībā uz pasta sūtījumu iesaiņošanu, adresēšanu un saturu, kuri noteikti Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos pasta jomā.

22.pants. Maksājumu pakalpojumi, kurus sniedz, izmantojot pasta tīklu

(1) Sniedzot maksājumu pakalpojumus, pasta komersants saņem no klienta naudas līdzekļus (ar norēķinu konta atvēršanu vai bez tā) un atbilstoši klienta dotajam uzdevumam izmaksā saņēmējam naudas summu skaidrā naudā vai iemaksā to saņēmēja kontā.

(2) Maksājumu pakalpojumu sniegšanai pasta tīklā pasta komersants nodrošina datorizētu norēķinu sistēmu (pasta norēķinu sistēmu).

(3) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā pasta komersants nodrošina pasta norēķinu sistēmas izmantošanu.

(4) Maksājumu pakalpojumus pasta tīklā sniedz saskaņā ar normatīvo aktu prasībām maksājumu pakalpojumu jomā.

23.pants. Pasta naudas pārvedumu pakalpojumi, kurus sniedz, izmantojot pasta tīklu

Pasta komersants saņem no klienta pārsūtīšanai naudas līdzekļus (skaidras naudas piegādes pārvedumi) un izmaksā saņēmējam naudas summu skaidrā naudā atbilstoši naudas pārveduma veidlapā norādītajam uzdevumam.

V nodaļa Aizliegumi

24.pants. Aizliegumi attiecībā uz pasta sūtījumu saturu

(1) Pasta sūtījumos aizliegts pārsūtīt šādus priekšmetus vai vielas:

- 1) narkotiskās vai psihotropās vielas;
- 2) pornogrāfiska vai erotiska rakstura materiālus, kuros aprakstīta vai attēlota bērnu seksuāla izmantošana (bērnu pornogrāfija), cilvēku seksuālas darbības ar dzīvniekiem, nekrofilija vai pornogrāfiska rakstura vardarbība;
- 3) priekšmetus vai vielas, kuru ieviešana vai apgrozība saņemšanas valstīs ir aizliegta;
- 4) priekšmetus vai vielas, kuru izvešana no Latvijas Republikas vai apgrozība Latvijas Republikā ir aizliegta;
- 5) priekšmetus vai vielas, kas savas dabas vai iesaiņojuma dēļ var nosmērēt vai sabojāt citus pasta sūtījumus vai pasta iekārtas;

6) pastkartes vai vēstules ar kārtējās un privātās sarakstes pazīmēm, kas liecina, ka ar šīm pastkartēm vai vēstulēm apmainās personas, kuras uz sūtījuma nav norādītas kā sūtītājs un adresāts;

7) sprāgstošas, viegli uzliesmojošas, radioaktīvas, ātrbojīgas bioloģiskas vielas un infekciozas vielas;

8) naudu, monētas, banknotes un jebkura veida vērtspapīrus (čekus);

9) priekšmetus un vielas, kuru pārsūtīšanas (pārvadāšanas) aizliegums noteikts normatīvajos aktos medicīnas vai transporta (aviācijas) jomā.

(2) Pasta sūtījumos aizliegts pārsūtīt dzīvniekus.

(3) Pasta komersantam ir tiesības noteikt citus pasta sūtījumu satura ierobežojumus, kas nav pretrunā ar 2004.gada 5.oktobra Pasaules Pasta konvencijas un citu normatīvo aktu prasībām.

25.pants. Izņēmumi aizliegumiem attiecībā uz pasta sūtījumu saturu

(1) Drīkst pārsūtīt priekšmetus vai vielas, ja ir ievēroti izņēmumi, kas paredzēti normatīvajos aktos medicīnas vai transporta (aviācijas) jomā.

(2) Naudu, monētas un banknotes, jebkura veida vērtspapīrus (čekus), dārgmetālus, dārglietas un juvelierizstrādājumus drīkst pārsūtīt apdrošinātos pasta sūtījumos.

(3) Mušas no *Drosophilidae* dzimtas, kuras cita citai biomedicīniskiem pētījumiem pārsūta oficiāli atzītas organizācijas, zīdtauriņu kāpurus, bites un dēles drīkst pārsūtīt pasta sūtījumos (izņemot apdrošinātos sūtījumus).

26.pants. Rīcība ar pasta sūtījumiem, kuri satur pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus

(1) Ja pasta komersants konstatē, ka sūtījums satur pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus, tas:

1) aptur šādu pasta sūtījumu nosūtīšanu adresātam;

2) izņem no pasta sūtījumiem pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus;

3) paziņo sūtītājam par pasta sūtījuma nosūtīšanas apturēšanu, priekšmetu, vielu vai dzīvnieku izņemšanu no pasta sūtījuma un turpmāko rīcību ar tiem, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

(2) Ja ir aizdomas, ka pasta sūtījums satur šā likuma [24.panta pirmās daļas 1., 2.](#) un [7.punktā](#) minētās vielas vai priekšmetus, pasta komersants minēto sūtījumu neatver, bet par to nekavējoties informē Valsts policiju.

(3) Ja, atverot pasta sūtījumu, tiek konstatēts, ka tas satur šā likuma [24.panta pirmās daļas 1., 2.](#) vai [7.punktā](#) minētās vielas vai priekšmetus, pasta komersants par to nekavējoties informē Valsts policiju.

(4) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā pasta komersants izņem no pasta sūtījumiem pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus, iznīcina izņemtos priekšmetus, vielas vai dzīvniekus vai citādi rīkojas ar tiem.

VI nodaļa Universālais pasta pakalpojums

27.pants. Universālā pasta pakalpojuma saistības

(1) Lai Latvijas Republikas teritorijā nodrošinātu universālā pasta pakalpojuma sniegšanu, Regulators pasta komersantam nosaka universālā pasta pakalpojuma saistības.

(2) Regulators, nosakot universālā pasta pakalpojuma saistības, reglamentē universālā pasta pakalpojuma apjomu un izveido [universālajā pasta pakalpojumā ietilpstošo pasta pakalpojumu sarakstu](#), iekļaujot tajā vismaz šādus pasta pakalpojumus:

1) tādu iekšzemes un pārrobežu vēstuļu korespondences sūtījumu (tajā skaitā ierakstītu un apdrošinātu sūtījumu) savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde, kuru svars nepārsniedz divus kilogramus;

2) tādu iekšzemes un pārrobežu pasta paku sūtījumu (tajā skaitā apdrošinātu sūtījumu) savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde, kuru svars nepārsniedz divdesmit kilogramus;

3) abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumi.

(3) Regulators rīko konkursu saskaņā ar paša apstiprinātu nolikumu, lai noteiktu pasta komersantu, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu. Regulators konkursa uzvarētājam nosaka pienākumu sniegt universālo pasta pakalpojumu ekonomiski izdevīgākajā veidā, nodrošinot, ka lietotājiem visā Latvijas Republikas teritorijā ir vienādas iespējas saņemt universālajā pasta pakalpojumā ietvertos pakalpojumus. Uz konkursa norisi nav attiecināms [Publisko iepirkumu likums](#).

(4) Regulators nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem konkursa dalībniekiem. Regulators nevienam konkursa dalībniekam nerada labvēlīgākus apstākļus.

(5) Regulators pasta komersantam nosaka universālā pasta pakalpojuma saistības, paredzot šādus nosacījumus:

1) kvalitātes prasības attiecībā uz pasta sūtījumu savākšanu, šķirošanu, pārvadāšanu un piegādi (biežumu, ātrumu, regularitāti);

2) kvalitātes prasības attiecībā uz pasta tīkla piekļuves punktu blīvumu un skaitu;

3) prasību nodrošināt pasta pakalpojumu lietotājiem iespēju izmantot universālajā pasta pakalpojumā ietilpstošos pasta pakalpojumus par vienotu tarifu visā Latvijas Republikas teritorijā.

(6) Regulators uzrauga universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes atbilstību noteiktām prasībām.

(7) Pasta komersantam, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, ir pienākums publiskot informāciju par piedāvāto pasta pakalpojumu klāstu, tarifiem, pasta tīkla piekļuves punktiem un kvalitātes prasībām, izvietojot informāciju pasta pakalpojumu sniegšanas vietās vai savā mājaslapā internetā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [26.11.2009.](#) likumu)

28.pants. Universālā pasta pakalpojuma starpniecība

(1) Pasta komersantam, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, saglabājot atbildību par universālā pasta pakalpojuma sniegšanu, ir tiesības nodrošināt šā pakalpojuma pieejamību, izmantojot starpnieku. Šis starpnieks pakalpojumus sniedz attiecīgā pasta komersanta vārdā.

(2) Universālā pasta pakalpojuma starpniecība var ietvert iekšzemes un pārrobežu vēstuļu korespondences, pasta paku pieņemšanu, pasta sūtījumu pavaddokumentu aizpildīšanas nodrošināšanu, reģistrēšanu, izsniegšanu un pakalpojumu maksas iekasēšanu pasta pakalpojumu sniegšanas vietā.

(3) Pasta komersanta, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, un tā starpnieka attiecības nosaka normatīvie akti, kuri regulē darījumus, un savstarpēji noslēgtie līgumi.

29.pants. Universālā pasta pakalpojuma kvalitātes pārbaude

Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, nodrošina, ka tiek veikta neatkarīga universālā pasta pakalpojuma pārbaude saskaņā ar noteiktiem obligāti piemērojamiem pasta pakalpojumu kvalitātes standartiem, un vismaz reizi gadā publisko ziņojumu par mērījumu

rezultātiem un universālā pasta pakalpojuma atbilstību obligāti piemērojamo pasta pakalpojumu kvalitātes standartu prasībām.

30.pants. Universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu noteikšana

(1) Universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas veido starpība starp izdevumiem un ieņēmumiem, kas rodas pasta komersantam, kam Regulators nosaka universālā pasta pakalpojuma saistības sniegt universālo pasta pakalpojumu ekonomiski izdevīgākajā veidā, un tā paša komersanta izmaksām, ja nav noteiktas universālā pasta pakalpojuma saistības.

(2) Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas aprēķina saskaņā ar Regulatora noteikto universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodiku.

(3) Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, nodrošina, ka universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu aprēķinu pārbauda zvērināts revidents atbilstoši likumam "[Par zvērinātiem revidentiem](#)". Universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu aprēķina pārbaude ietver arī aprēķinu veikšanai izmantoto datu patiesuma un pamatotības pārbaudi.

(4) Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, nodrošina universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu aprēķina un zvērināta revidenta ziņojuma publisku pieejamību.

(5) Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, aprēķinātās universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas iesniedz apstiprināšanai Regulatoram.

(6) Regulators katru gadu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" publicē ziņojumu, kurā informē par universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrajām izmaksām.

31.pants. Universālā pasta pakalpojuma finansēšana un zaudējumu kompensēšana

(1) Universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas kompensē atbilstoši kārtībai, kuru nosaka Ministru kabinets.

(2) Universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas kompensē, ja pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, pierāda, ka universālā pasta pakalpojuma saistību izpilde rada zaudējumus.

(3) Zaudējumus, kas izriet no universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes, nekompensē, ja universālā pasta pakalpojuma saistību izpilde rada arī papildu ieguvumu un tas pārsniedz radītos zaudējumus.

VII nodaļa

Pasta pakalpojumu tarifi un tarifu atlaides

32.pants. Pasta pakalpojumu tarifi un tarifu atlaides

(1) Pasta pakalpojumu tarifu nosaka pasta komersants.

(2) Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, aprēķina universālā pasta pakalpojuma tarifu saskaņā ar [Regulatora noteiktu tarifu aprēķināšanas metodiku](#).

(3) Universālā pasta pakalpojuma tarifu apstiprina Regulators likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" noteiktajā kārtībā.

(4) Pasta komersantam ir tiesības noteikt lietotājiem sniedzamo pasta pakalpojumu tarifu atlaides, izņemot gadījumus, kad Regulators šādas atlaides atzinis par nevienlīdzīgām.

(5) Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, universālā pasta pakalpojuma tarifu atlaides Regulatora noteiktajā kārtībā saskaņo ar Regulatoru.

VIII nodaļa

Pasta apmaksas zīmes un pasta pakalpojumu apmaksa

33.pants. Pasta apmaksas zīmes

(1) Latvijas Republikā lieto šādas pasta apmaksas zīmes:

- 1) Latvijas Republikas pastmarkas;
- 2) pastmarkas attēlus uz aploksnēm vai pastkartēm (nospiedumi, kas izdarīti ar tipogrāfijas iespiedmašīnām);
- 3) marķēšanas mašīnu klišeju nospiedumus;
- 4) starptautiskos atbildes kuponus.

(2) Pārdotās pasta apmaksas zīmes nemaina ne pret naudu, ne pret citas vērtības pastmarkām, ne pret jebkādam citām vērtībām. Pārdotās pasta apmaksas zīmes pasta komersants atpakaļ nepieņem.

34.pants. Tiesības izgatavot un laist apgrozībā pasta apmaksas zīmes

(1) Latvijas Republikas pastmarkas un citas pasta apmaksas zīmes izgatavo, laiž apgrozībā un izņem no apgrozības atbilstoši kārtībai, kuru nosaka Ministru kabinets.

(2) Par pastmarku vai citu pasta apmaksas zīmju, vai starptautisko atbildes kuponu viltošanu, kā arī par viltotu vai lietotu pastmarku vai citu pasta apmaksas zīmju, vai starptautisko atbildes kuponu izmantošanu pasta sūtījumiem vai pārdošanu tādā pašā nolūkā personas saucamas pie likumā noteiktās atbildības.

35.pants. Pasta pakalpojumu apmaksa

(1) Pasta pakalpojumus, izņemot eksprespasta vai kurjerpasta pakalpojumus, var apmaksāt ar Latvijas Republikā derīgām pasta apmaksas zīmēm, skaidrā naudā vai izmantojot bezskaidras naudas norēķinu.

(2) Par derīgām pasta apmaksas zīmēm uzskata pasta apmaksas zīmes, kuras nav izņemtas no apgrozības, bojātas vai caurdurtas, pārklātas ar dažādām vielām (piemēram, laku, līmi), kas liedz tās apzīmogot, kuras jau bijušas lietošanā, apzīmogotas ar dažādiem zīmogiem vai kuru zīmogu nospiedumi ķīmiski vai kā citādi iztīrīti vai dzēsti.

(3) Pasta pakalpojumus var apmaksāt ar attiecīga tarifa pasta apmaksas zīmēm vai augstākas vērtības pasta apmaksas zīmēm.

(4) Pasta pakalpojumus apmaksā sūtītāji saskaņā ar pasta pakalpojumu tarifiem, nododot pasta sūtījumu pasta komersantam.

(5) Pasta sūtījumu ar nederīgām vai viltotām pasta apmaksas zīmēm pasta komersants tālāk nenosūta un rīkojas ar tām atbilstoši kārtībai, kuru nosaka Ministru kabinets.

36.pants. Pasta pakalpojumu apmaksa ar pasta apmaksas zīmēm

(1) Ar pasta apmaksas zīmēm lietotāji maksā par iekšzemes un pārrobežu vienkāršo pastkaršu un ierakstīto pastkaršu, vienkāršo vēstuļu un ierakstīto vēstuļu, vienkāršo bandroļu un ierakstīto bandroļu un iekšzemes sīkpaku sūtīšanu.

(2) Par citiem pasta pakalpojumiem lietotāji var maksāt ar pasta apmaksas zīmēm, ja pasta komersants tās pieņem, skaidrā naudā vai izmantojot bezskaidras naudas norēķinu.

37.pants. Pasta pakalpojumu apmaksa ar marķēšanas mašīnu klišejām

(1) Lai apliecinātu pasta sūtījuma sūtīšanas apmaksu, pasta sūtījumu var marķēt, uzspiežot tam marķēšanas mašīnas klišeju pasta apmaksas zīmes vietā.

(2) Marķēšanas mašīnu reģistrēšanas un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

38.pants. Pasta sūtījumu apmaksā ar starptautiskajiem atbildes kuponiem

Starptautiskos atbildes kuponus, kurus izdod Pasaules Pasta savienības Starptautiskais birojs, pieņem pārrobežu vēstuļu korespondences sūtīšanas apmaksai. Uz starptautiskā atbildes kupona jābūt tās valsts pasta kalendāra zīmoga nospiedumam, kurā šis kupons pārdots. Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, pieņem arī neapzīmogotus kuponus.

39.pants. Norēķini par pasta pakalpojumiem starp Eiropas Savienības dalībvalstīm

Lai nodrošinātu pārrobežu universālā pasta pakalpojuma sniegšanu Eiropas Kopienas iekšienē, pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, slēdzot vienošanos par galamaksu – atlīdzību par to ienākošo pārrobežu pasta sūtījumu piegādi, kuri ir nosūtīti no citas Eiropas Savienības dalībvalsts, ievēro šādus principus:

- 1) galamaksu nosaka atkarībā no ienākošo pārrobežu pasta sūtījumu apstrādes un piegādes izmaksām;
- 2) atlīdzības līmeņus nosaka atbilstoši sasniegtajai pasta pakalpojumu kvalitātei;
- 3) galamaksa ir caurskatāma un nediskriminējoša.

40.pants. Atbrīvošana no pasta pakalpojumu apmaksas

No pasta pakalpojumu apmaksas ir atbrīvoti šādi pasta sūtījumi:

- 1) sekogrammas;
- 2) pasta sūtījumi, kurus sūta karagūstekņi un internētās personas vai kuri tiek sūtīti minētajām personām, kā arī attiecīgajām izziņas iestādēm saskaņā ar 1949.gada 12.augusta [Konvenciju par civiliedzīvotāju aizsardzību kara laikā](#);
- 3) pasta komersanta, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, dienesta sūtījumi.

41.pants. Kalendāra zīmogs

(1) Pasta komersants pastmarku dzēšanai un pasta sūtījumu pieņemšanas, nosūtīšanas, saņemšanas vai izsniegšanas vietas un datuma, kā arī paša izdoto kvīšu apliecināšanai izmanto kalendāra zīmogu.

(2) Kalendāra zīmogs ietver pasta sūtījumu apstrādes vietas nosaukumu (apzīmējums, saīsinājums), pasta komersanta nosaukumu vai logo, datumu un zīmoga numuru.

IX nodaļa

Pasta sūtījumu noslēpums un datu aizsardzība

42.pants. Pasta sūtījumu noslēpums un datu aizsardzība

(1) Pasta komersanta darbiniekiem, kā arī muitas iestāžu amatpersonām un muitas brokeriem (tajā skaitā to darbiniekiem), kas piedalās nosūtāmo pasta sūtījumu muižošanā, aizliegts izpaust informāciju par lietotāju pasta sūtījumiem un ziņas par lietotājiem, izņemot gadījumus, kad šī informācija nepieciešama kompetentām valsts iestādēm normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanai.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais aizliegums amatpersonai un darbiniekam paliek spēkā arī pēc tam, kad izbeigtas darba tiesiskās attiecības ar attiecīgo darba devēju.

43.pants. Tiesības saņemt izziņu par pasta sūtījumu

(1) Sūtītājam un adresātam ir tiesības sešu mēnešu laikā no ierakstīta vai apdrošināta iekšzemes pasta sūtījuma nodošanas dienas pieprasīt no pasta komersanta izziņu par sūtījuma izsniegšanu, uzrādot pasta komersantam kvīts oriģinālu.

(2) Izziņas par pārrobežu pasta sūtījumiem pasta komersants sniedz atbilstoši Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem pasta jomā.

(3) Izziņas par pasta sūtījumiem atļauts izsniegt sūtītājam un adresātam vai to pilnvarotai personai, kompetentām valsts iestādēm, kā arī valsts vai pašvaldību iestādēm un amatpersonām, ja šie sūtījumi ir tām padoto iestāžu un amatpersonu dienesta sūtījumi.

X nodaļa

Materiālā atbildība par pasta sūtījumiem

44.pants. Pasta komersanta materiālā atbildība par pasta sūtījumiem

Pasta komersants ir materiāli atbildīgs par:

- 1) ierakstītu un apdrošinātu pasta sūtījumu nozaudēšanu;
- 2) ierakstītu un apdrošinātu pasta sūtījumu satura bojājumu vai iztrūkumu;
- 3) pasta pakas atpakaļsūtīšanu bez paziņojuma par tās neizsniegšanas iemeslu;
- 4) neapdrošināto pasta paku nozaudēšanu, to satura bojājumu vai iztrūkumu.

45.pants. Pasta komersanta atbrīvošana no atbildības

(1) Pasta komersants ir atbrīvots no materiālās atbildības par pasta sūtījuma nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu, kuram par cēloni bijusi nepārvarama vara, pasta sūtījuma satura īpašības vai sūtītāja vaina šā likuma [48.pantā](#) noteiktajos gadījumos.

(2) Pasta komersants neatbild:

1) par tādu ierakstītu vai apdrošinātu pasta sūtījumu satura bojājumu vai iztrūkumu, kuri pasta komersantam nodoti slēgtā veidā un kuru saturs pieņemot nav pārbaudīts, bet kurus izsniedzot zīmogi, plombas un iesaiņojums ir kārtībā un svars ir tāds pats, kāds norādīts, sūtījumu pieņemot;

2) par pasta sūtījuma satura bojājumu vai iztrūkumu, ja sūdzība par to iesniegta pēc šā likuma [53.pantā](#) minētā sūdzību iesniegšanas termiņa beigām;

3) par pasta sūtījuma satura bojājumu vai iztrūkumu, ja sūdzība par to iesniegta pēc pasta sūtījuma izsniegšanas adresātam vai viņa pilnvarotai personai un izsniedzot nav konstatēts pasta sūtījuma satura bojājums vai iztrūkums;

4) par netiešiem zaudējumiem, kas sūtītājam vai saņēmējam radušies sakarā ar pasta sūtījuma nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu, kā arī aizkavēšanos ceļā;

5) par pasta sūtījuma nepiegādāšanu adresātam, ja pasta sūtījums satur pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus un tā tālākā nosūtīšana ir apturēta;

6) par pasta sūtījumu konfiskāciju saskaņā ar kompetentu valsts iestāžu lēmumiem;

7) par muitas iestāžu amatpersonu un muitas brokeru (tajā skaitā to darbinieku) rīcību, kas saistīta ar pasta sūtījumu muižošanu.

46.pants. Personas, kurām ir tiesības uz atlīdzību

(1) Sūtītājam ir tiesības uz atlīdzību par šā likuma [44.pantā](#) minēto pasta sūtījumu nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu.

(2) Adresātam ir tiesības uz atlīdzību, ja pasta sūtījums tam jau ir izsniegts un pasta sūtījuma satura bojājums vai iztrūkums konstatēts, to izsniedzot.

47.pants. Atlīdzības izmaksa par pasta sūtījuma nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu

(1) Atlīdzību par pārrobežu pasta sūtījumu nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu pasta komersants izmaksā saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā pasta komersants izmaksā atlīdzību par iekšzemes pasta sūtījumu nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu.

48.pants. Sūtītāja atbildība

(1) Sūtītājs ir materiāli atbildīgs par zaudējumiem un kaitējumiem, kas radušies, pārsūtot tādus šā sūtītāja nodotos pasta sūtījumus, kuri satur pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus vai kuriem izmantots pasta sūtījumam vai tajā ietilpstošajiem priekšmetiem neatbilstošs iepakojums.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos sūtītājs ir materiāli atbildīgs par šādiem zaudējumiem un kaitējumiem:

- 1) par tiešiem zaudējumiem, kas nodarīti citu lietotāju pasta sūtījumiem;
- 2) par zaudējumiem, kas nodarīti pasta komersanta īpašumam;
- 3) par kaitējumu, kas nodarīts pasta komersanta darbiniekiem.

XI nodaļa Pasta tīkls

49.pants. Pasta tīkla nodrošināšana

(1) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā tiek izvietotas un noformētas pasta pakalpojumu sniegšanas vietas, pasta tīkla piekļuves punkti, pastkastīšu punkti un pastkastītes.

(2) Pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, nodrošina vēstuļu kastīšu izvietojumu pie ēkām un citām būvēm publiski pieejamās vietās. Šim pasta komersantam ir tiesības bez atlīdzības izvietot vēstuļu kastītes pie ēkām (būvēm), saskaņojot izvietojumu ar šo ēku (būvju) īpašnieku.

(3) Pasta komersanti, savstarpēji vienojoties, par samaksu var izmantot citam pasta komersantam piederošus pasta tīkla piekļuves punktus.

(4) Par lietotāju pastkastīšu uzstādīšanu un remontu atbild lietotāji.

XII nodaļa Lietotāja tiesības un pienākumi

50.pants. Sūtītāja tiesības

(1) Līdz brīdim, kad pasta sūtījums ir izsniegts adresātam, sūtītājs, iesniedzot rakstveida iesniegumu pasta komersantam un uzrādot pasta sūtījuma kvīts oriģinālu un personu apliecinošu dokumentu, ir tiesīgs:

- 1) saņemt atpakaļ paša nodoto pasta sūtījumu;
- 2) dot norādījumu piegādāt pasta sūtījumu uz citu adresi un izsniegt pasta sūtījumu citai personai vai piegādāt adresātam uz citu adresi;
- 3) pagarināt pasta sūtījuma glabāšanas termiņu pasta pakalpojumu sniegšanas vietā līdz diviem mēnešiem no tā saņemšanas dienas;
- 4) dot norādījumu izsniegt adresātam pēcmaksas sūtījumu (kas izsniedzams adresātam, iekasējot no viņa sūtītāja norādīto naudas summu), neiekasējot no viņa pēcmaksu, vai iekasēt no adresāta pēcmaksu par apdrošinātu pasta sūtījumu, kas nosūtīšanas brīdī nebija kvalificēts kā pēcmaksas pasta sūtījums;

5) samazināt iepriekš noteikto pēcmaksu vai to palielināt, nepārsniedzot pasta sūtījuma apdrošinājuma summu;

6) dot norādījumu izsniegt adresātam pasta sūtījumu noteiktā pasta darba dienā, ja sūtītājam vēlamais laiks, kad pasta sūtījumam jāsasniedz adresāts, pārsniedz kvalitātes prasībās noteikto pārsūtīšanas laiku.

(2) Sūtītājam vienu gadu, skaitot no dienas, kad pasta sūtījums nodots pasta komersantam un izsniegta pasta komersanta kvīts, ir prasījuma tiesības uz iekasēto pēcmaksas sūtījuma summu, apdrošināta pasta sūtījuma saturu vai naudas summu, kas saņemta, to pārdodot.

51.pants. Sūtītāja pienākumi

(1) Noformējot pasta sūtījumu, sūtītājam ir pienākums ievērot adreses norādīšanas prasības.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā adresāta un sūtītāja adreses norādāmas uz pasta sūtījuma.

(3) Nododot pasta komersantam nosūtīšanai pasta sūtījumu – bandroli, sīkpaku vai pasta paku, sūtītājam ir pienākums rakstveidā norādīt personu apliecinoša dokumenta datus un personas datus.

(4) Personai, kura nosūta pasta sūtījumu vai nodod to citai personai nogādāšanai pasta komersantam, ir pienākums sevi kā sūtījuma nosūtītāju norādīt uz pasta sūtījuma.

52.pants. Adresāta tiesības

(1) Adresāts, iesniedzot rakstveida iesniegumu, ir tiesīgs dot pasta komersantam šādus norādījumus:

1) piegādāt viņam adresētos sūtījumus uz citu adresi;

2) glabāt pasta pakalpojumu sniegšanas vietā viņam adresētos pasta sūtījumus līdz diviem mēnešiem no dienas, kad tie saņemti attiecīgajā pasta pakalpojumu sniegšanas vietā.

(2) Adresāts ir tiesīgs, neatverot pasta sūtījumu, atteikties no tā saņemšanas. Šajā gadījumā adresāts izdara atzīmi uz pasta sūtījuma vai pavaddokumentiem. Ja adresāts atsakās izdarīt minēto atzīmi, to izdara pasta komersanta darbinieks.

XIII nodaļa Sūdzību izskatīšana

53.pants. Sūdzību iesniegšanas termiņš

Sūdzību par ierakstīta vai apdrošināta pasta sūtījuma zudumu, satura bojājumu vai iztrūkumu var iesniegt pasta komersantam sešu mēnešu laikā no šā pasta sūtījuma nodošanas dienas, uzrādot pasta komersanta izdoto kvīti par sūtījuma pieņemšanu nosūtīšanai.

54.pants. Sūdzību iesniegšanas un izskatīšanas kārtība

Sūdzību par pasta pakalpojumu iesniedz un izskata šādā kārtībā:

1) sūdzību par pasta pakalpojumu iesniedz attiecīgo pasta pakalpojumu sniegušajam pasta komersantam, kurš to izskata un sniedz atbildi ne vēlāk kā mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas;

2) ja sūdzības iesniedzējs nav apmierināts ar pasta komersanta atbildi un sūdzība attiecas uz regulējamu pasta pakalpojuma veidu, viņam ir tiesības tāda paša satura sūdzību kopā ar pasta komersanta atbildi iesniegt Regulatoram.

55.pants. Informācijas sniegšana par sūdzību izskatīšanas rezultātiem

(1) Pasta komersants pēc Regulatora pieprasījuma sniedz informāciju par saņemto sūdzību skaitu un izskatīšanas rezultātiem attiecīgajā saimnieciskā gada pārskata periodā.

(2) Šā likuma [29.pantā](#) minētajā gada ziņojumā pasta komersants, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, iekļauj arī informāciju par sūdzību skaitu un izskatīšanas veidu.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Pasta likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 12.nr.; 1995, 3.nr.; 1997, 7.nr.; 2001, 3.nr.; 2004, 7., 23.nr.).

2. Ministru kabinets līdz 2010.gada 1.februārim izdod šā likuma [14.panta otrajā daļā](#), [15.pantā](#), [22.panta trešajā daļā](#), [26.panta ceturtajā daļā](#), [34.panta pirmajā daļā](#), [35.panta piektajā daļā](#), [37.panta otrajā daļā](#), [47.panta otrajā daļā](#), [49.panta pirmajā daļā](#) un [51.panta otrajā daļā](#) minētos noteikumus. Līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumi Nr.445 "[Pasta noteikumi](#)", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

3. Regulators sešu mēnešu laikā no šā likuma spēkā stāšanās dienas izdod šā likuma [9.panta pirmajā daļā](#), [10.pantā](#), [12.pantā](#), [27.panta otrajā daļā](#), [30.panta otrajā daļā](#), [32.panta otrajā un piektajā daļā](#) noteiktos normatīvos aktus. Līdz šā likuma [10.pantā](#) un [32.panta otrajā daļā](#) noteikto Regulatora izdoto normatīvo aktu spēkā stāšanās dienai piemēro šādus Regulatora izdotus normatīvos aktus, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Noteikumi par vispārējo atļauju pasta nozarē [apstiprināti ar Regulatora 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.289 (Latvijas Vēstnesis, 2005, 196.nr.; 2006, 93.nr.)];

2) Vispārējo pasta pakalpojumu tarifu noteikšanas metodika [apstiprināta ar Regulatora 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.290 (Latvijas Vēstnesis, 2005, 197.nr.; 2006, 93.nr.)].

4. Šajā likumā lietotais termins "universālais pasta pakalpojums" atbilst citos tiesību aktos un individuālajā licencē lietotajam terminam "vispārējie pasta pakalpojumi", ciktāl tas nav pretrunā ar šo likumu.

5. Ministru kabinets šā likuma 31.panta pirmajā daļā paredzētos noteikumus izdod līdz 2012.gada 31.decembrim. Līdz 2012.gada 31.decembrim pasta komersantam, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, no valsts budžeta kompensē zaudējumus, kas radušies, sniedzot abonētās preses piegādes pakalpojumus (vienreizēja maksa par iepriekšējo gadu), ar nosacījumu, ka netiek kompensēti abonētās preses piegādes pakalpojumu tarifu atlaižu dēļ negūtie ienākumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.11.2009. likumu)

6. Pasta komersantam, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, rezervētās īpašās tiesības pieņemt, pārsūtīt un izsniegt vēstuļu korespondences sūtījumus, kuru svars nepārsniedz 50 gramus, ir spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim.

7. Šo [pārejas noteikumu 6.punktā](#) minētās rezervētās īpašās tiesības var neievērot cits pasta komersants, kuram 6.punktā minēto sūtījumu tarifs 2,5 reizes vai vēl vairāk pārsniedz tarifu, kas attiecībā uz pirmās svara grupas visātrākās piegādes kategoriju noteikts pasta komersantam, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu.

8. Citu universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes rezultātā radušos zaudējumus (zaudējumi, kuri nav minēti šo pārejas noteikumu [5.punktā](#)) kompensēšana attiecināma uz periodu, kas sākas ar šā likuma spēkā stāšanās dienu.

9. Līdz 2012.gada 31.decembrim Regulators saskaņā ar šā likuma [27.panta trešo daļu](#), rīkojot konkursu, nosaka pasta komersantu, kurš sniegs universālo pasta pakalpojumu pēc 2012.gada 31.decembra.

(26.11.2009. likuma redakcijā)

10. Līdz 2012.gada 31.decembrim universālo pasta pakalpojumu visā Latvijas Republikas teritorijā sniedz pasta komersants, kuram līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai ir izsniegta individuālā licence vispārējo pasta pakalpojumu sniegšanai. Nerīkojot šā likuma [27.panta trešajā daļā](#) paredzēto konkursu, Regulators nosaka šim pasta komersantam universālā pasta pakalpojuma saistības līdz 2012.gada 31.decembrim, neattiecinot tās uz abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumiem.

(26.11.2009. likuma redakcijā)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 1997.gada 15.decembra direktīvas [97/67/EK](#) par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 10.jūnija direktīvas [2002/39/EK](#), ar ko direktīvu [97/67/EK](#) groza attiecībā uz Kopienas pasta pakalpojumu turpmāko atvēršanu konkurencei;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 13.novembra direktīvas [2007/64/EK](#) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza direktīvas [97/7/EK](#), [2002/65/EK](#), [2005/60/EK](#) un [2006/48/EK](#) un atceļ direktīvu [97/5/EK](#);

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 20.februāra direktīvas [2008/6/EK](#), ar ko direktīvu [97/67/EK](#) groza attiecībā uz Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus pilnīgu izveidi.

Likums Saeimā pieņemts 2009.gada 4.jūnijā.

Valsts prezidents

V.Zatlers

Rīgā 2009.gada 19.jūnijā